СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Биляна Божинова Тодорова, доцент в Катедрата по български език, Филологически факултет, Югозападен университет „Неофит Рилски“, гр. Благоевград

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Български език – Приложна лингвистика)

Със заповед № РД-38/14 от 16.01.2026 г. на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1 Филология (Български език – Приложна лингвистика), обявен за нуждите на Факултета по славянски филологии, катедра „Български език като чужд“.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата/ите

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 100 от 25.11.2025 г., и в интернет страницата на Софийския университет за нуждите на катедра „Български език като чужд“, участва един кандидат – гл. ас. д-р Рени Антонова Манова от СУ „Св. Климент Охридски“, главен асистент в същото звено от 2018 г.

Представеният от Рени Манова комплект материали на електронен носител е в съответствие с нормативните документи (ЗВО, ЗРАСРБ и др.) и включва: 1) Заповед на Ректора на СУ за определяне състава на научното жури, 2) справка за съответствие с минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ, 3) професионална автобиография по европейски образец, 4) справка за научноизследователската работа (научни трудове, форуми, проекти и др.), 5) списък и резюмета на научните трудове (монография и статии) с включени приноси, 6) справка за забелязаните цитирания, 7) дипломи за завършено висше образование и за получена докторска степен, 8) справка за трудов опит и за учебна натовареност и пр.

Представените от кандидатката публикации и цитирания напълно покриват минималните национални изисквания на ЗРАСРБ и допълнителните изисквания на Софийския университет за академичната длъжност „доцент“. Декларирани са общо 350 точки от публикации и 95 точки от цитирания, което надхвърля изискванията на ЗРАСРБ.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Рени Манова е завършила най-напред своята бакалавърска степен по специалност „Българска филология“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 2013 г., а следващата година и магистърска степен в магистърска програма „Лингвистика – езикова система и речеви практики“ в същия университет. Тя е редовен докторант към Факултета по славянски филологии по научната специалност 2.1 Филология *(Български език – приложна лингвистика)* в периода 2015 – 2018 г. През 2018 г. Манова успешно защитава своя дисертационен труд на тема „Комуникативни аспекти на структурата на текста“ и придобива образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Български език – Приложна лингвистика“. По време на своето обучение в докторската програма тя е хоноруван асистент към катедра „Български език като чужд“, работи и като стажант-редактор за фондация „Литературен вестник“. От 2018 г. до момента тя е главен асистент към катедра „Български език като чужд“ към Факултета за славянски филологии.

Рени Манова участва активно в дейността на своята катедра, като се включва в работа по проекти, като автор и съавтор на учебни материали, като участник в организирането на конференции и други събития. Преподавателската ѝ работа включва както водене на семинарни занятия, така и на лекционни курсове.

Публикациите, представени в този конкурс, също разкриват активната дейност на гл. ас. д-р Манова. Освен хабилитационния труд, кандидатката посочва в списъка с публикации още една публикувана монография на основата на докторската ѝ дисертация, множество статии в списания, статии в научни сборници, студии, рецензии и др.

В този конкурс Рени Манова участва с хабилитационния си труд, една студия и 22 статии.

Монографичният хабилитационен труд, издаден през 2025 г. от изд. „Фабер“ – „Подготовката по български език на чуждестранни студенти (диахронни аспекти, лингвокултурни и комуникативни модели), е с обем от 312 страници. Изключително интересна е първата глава, където са публикувани документи, представящи историята на преподаването на българския език като чужд. Представена е статията „Как трябва да се преподава български език на чужденци“ на Кирил Христов, от която става ясно, че и преди век в обучението е използван активно комуникативният метод и преподавателите са се опитвали да намерят начини, които да помогнат обучението да бъде пълноценно, интересно и полезно. Както се вижда, още по това време е било разпространено представянето на творби на български автори на обучаемите, за да могат те да познават не само живия език, но и българската култура. Във втората част на тази глава са обнародвани документи от 60-те до 90-те години на 20. век, които разк-

риват важни факти относно начина на организация на преподаването на български език като чужд в СУ „Св. Климент Охридски“, спецификата на обучаемите и начините, по които колегите, преподавали в курсовете, се справят с предизвикателствата, пред които са поставени. Втората глава, която се фокусира върху лингвокултурологията, засяга актуални проблеми, с които преподавателите по български език като чужд се сблъскват в своята ежедневна работа. Познаването на различните култури дава възможност на преподавателите да разкриват българската култура в съпоставителен план, като представят етикетни фрази, поговорки, фразеологизми и пр., които дават възможност на различните култури да се срещнат и открият. Представени са интересни анкетни данни, които разкриват до каква степен различните групи обучаеми разбират българските фразеологизми и етикетни фрази. Тези наблюдения могат да бъдат използвани от академичната общност както в процеса на преподаване, така и да бъдат основа за бъдещи изследвания. Лингвокултурологичната тематика е засегната и в други текстове на авторката [2], [4], [13], [14], [15], [16], [18-22] и разкрива устойчивия ѝ интерес към проблематиката.

Друг акцент в работата на Рени Манова е интересът ѝ към лингвистиката на текста [6], [10], [11], [17]. И в тези публикации тя представя не само теоретични постановки, но и емпирични данни, които имат практико-приложна стойност и в този смисъл са приносни за приложната лингвистика.

Третата група публикации също имат висока практико-приложна стойност, защото представят ресурси, техники и задачи за обучение по български език като чужд [3], [9], [12]. Тази проблематика е засегната също така в третата глава и в четвъртата глава на монографията на кандидатката. Посочени са онлайн ресурси и комуникативни задачи, които разкриват творческия потенциал на авторката и могат да са от полза за всички колеги, които преподават български език като втори/чужд.

Както може да се види от този кратък обзор на публикационната активност на Рени Манова, тя има разнородни научни интереси, свързани с различни аспекти на преподаването на българския език като втори/чужд.

3. Критични забележки и препоръки

Нямам сериозни критични бележки, по-скоро едно предложение – в бъдещите си монографични трудове Рени Манова да се фокусира върху един проблем, защото хабилитационният труд разглежда различни аспекти на преподаването по български език като чужд, всеки от които е достатъчно важен, за да бъде обект на собствено подробно проучване.

4. Заключение

След като се запознах с материалите по обявения конкурс за „доцент", мога да направя заключението, че са спазени всички изисквания на ЗРАСРБ, на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски".

Гл. ас. д-р Рени Манова притежава безспорни качества на компетентен учен с устойчиви научни интереси, представени в стойностни публикации, има сериозен преподавателски опит, който споделя и в своята научна работа, освен това активно участва в проектна и извънаудиторна дейност.

Въз основа на всичко, изложено до момента, подкрепям кандидатурата на гл. ас. д-р Рени Манова и гласувам ЗА това да бъде избрана на академичната длъжност „доцент" по професионално направление 2.1 Филология (Български език – Приложна лингвистика).

30.03.2026 г. **Изготвил становището**: .....

(*подпис*) Доц. д-р Биляна Тодорова